

**Program
upowszechniania znajomości
przepisów ustawy
o ochronie zwierząt
wśród rolników w województwie podlaskim**

I. Wstęp

Województwo podlaskie jest najbardziej wysuniętym na północny-wschód województwem Polski. Położone jest na obszarze Niziny Podlaskiej, Pojezierza Suwalskiego oraz Niziny Mazowieckiej.

Na jego terenie znajduje się wiele rozległych kompleksów leśnych (Puszcza Białowieska, Puszcza Knyszyńska, Puszcza Augustowska) niektóre jako jedyne w Europie zachowały swój pierwotny charakter, charakteryzujący się unikatowym bogactwem występującej tutaj fauny i flory. Szata roślinna regionu jest niezwykle bogata i urozmaicona, co sprzyja bogactwu świata zwierząt. Spotkać tu można łosie, wilki, rysie i żubry żyjące w Puszczy Białowieskiej i Knyszyńskiej. Województwo charakteryzuje się wysokim poziomem hodowli zwierząt w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych. Ponad 20% gospodarstw rolnych jako kierunek wiodący wskazuje produkcję zwierzęcą. Poglówie bydła w województwie wynosi 431 tys. szt., a wielkość stada trzody chlewnej 756 027 tys. szt. (dane Rocznik statystyczny Województwa Podlaskiego, Białystok 2008).

Klimat w porównaniu z innymi regionami Polski jest bardziej surowy, a Suwałki, są nazywane "polskim biegunem zimna". Jest on pod silnym wpływem mas powietrza kontynentalnego; średnia roczna temperatura powietrza poniżej 7 °C, w części północno-wschodniej poniżej 6,5 °C. Jest to jeden z chłodniejszych obszarów w kraju (zimny najchłodniejszy w Polsce, poza górami, o temp. poniżej 5,5 °C); amplitudy temperatur powyżej 23 °C, większe niż przeciętne w kraju. Opady wynoszą średnio 550 mm na południu województwa, do 700 na północy. Z warunków klimatycznych wynika długi okres zalegania pokrywy śnieżnej (ponad 3 miesiące) oraz skrócony okres wegetacyjny roślin 190-205 dni.

Polska będąc członkiem Unii Europejskiej musi zintensyfikować działania dostosowujące sektor żywnościowy do wymagań jednolitego rynku unijnego. W państwach Unii Europejskiej ogromną wagę przywiązuje się do bezpieczeństwa żywności. Kontrolę jakości przeprowadza się na wszystkich etapach produkcji, począwszy od gospodarstwa rolnego. W praktyce oznacza to, że gospodarstwa rolne muszą spełniać stawiane im wymagania w zakresie higieny produkcji, ochrony środowiska oraz dobrostanu zwierząt podyktowane uregulowaniami prawnymi.

II. Podstawy prawne programu

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz.1590 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2003 roku Nr 106, poz.1002 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 2 września 2003 roku w sprawie minimalnych warunków utrzymania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 167, poz.1629 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 25 lipca 2001 roku o zmianie ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji

Weterynaryjnej oraz ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2001 roku Nr 129, poz. 1438 z późn. zm.)

5. Ustawa z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2004 roku Nr 251, poz. 2507)
6. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników.

III. Cele programu

1. Poprawa jakości warunków sanitarnych przy skupie, obrocie, uboju i transporcie zwierząt gospodarskich;
2. Podniesienie świadomości rolników na temat konieczności prowadzenia badań weterynaryjnych i prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie;
3. Wyeliminowanie nieprawidłowości i naruszania zasad stwarzających zagrożenie dla zdrowia zwierząt;
4. Popularyzacja przepisów z zakresu ochrony zwierząt i zapewnienia dobrostanu zwierząt;
5. Ograniczenie, a następnie wyeliminowanie przypadków niewłaściwego traktowania zwierząt podczas transportu, w miejscach ich gromadzenia i uboju;
6. Poprawa statusu zdrowotnego stad zwierząt i gospodarstw;
7. Stworzenie odpowiednich warunków zoohigienicznych w pomieszczeniach inwentarskich;
8. Zwiększenie dostępności do informacji o konieczności ochrony i zapewnienia dobrostanu zwierząt;
9. Wyeliminowanie zagrożeń związanych z niebezpiecznymi środkami żywienia zwierząt;
10. Zwiększenie znajomości wymogów weterynaryjnych wśród rolników Województwa Podlaskiego;
11. Zwiększenie dostępności do szkoleń dotyczących obowiązujących regulacji prawnych w zakresie ochrony zwierząt.

IV. Kierunki działań

1. Przeprowadzenie szkoleń rolników w zakresie obowiązujących regulacji prawnych związanych z ochroną zwierząt, zapewnieniem dobrostanu poszczególnych gatunków zwierząt oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania;
2. Informowanie rolników o obowiązkach wynikających z przepisów wykonawczych do ustawy o ochronie zwierząt dotyczących w szczególności: transportu, zarządzania, żywienia, minimalnych warunków utrzymania zwierząt (oświetlenie, wentylacja, obsada zwierząt, hałas, obsługa, mikroklimat, dostęp do paszy i wody) prowadzenia dokumentacji weterynaryjnej i hodowlanej;

3. Publikacja artykułów informacyjnych w miesięczniku „Wiadomości rolnicze” dotyczących wymagań zawartych w ustawie o ochronie zwierząt;
4. Organizowanie szkoleń i konferencji mających na celu podniesienie wiedzy na temat Ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników;
5. Doradztwo, wizytacja gospodarstw i udzielanie wskazówek dotyczących utrzymania dobrostanu zwierząt;
6. Informowanie odpowiednich służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt;
7. Porady indywidualne na temat wymagań zawartych w ustawie o ochronie zwierząt.

V. Harmonogram realizacji programu

L.p.	Kierunek działań	Liczba działań	Termin realizacji w 2010 roku
1.	Szkolenia rolników z uwzględnieniem tematu obowiązujących regulacji prawnych związanych z ochroną zwierząt, zapewnieniem dobrostanu zwierząt i konsekwencje ich nieprzestrzegania	20 szkoleń bądź więcej	kwiecień – grudzień
2.	Zamieszczenie w każdym numerze miesięcznika „Wiadomości Rolnicze” fragmentu ustawy z 21.08.1997 roku o ochronie zwierząt	W każdej publikacji	kwiecień – grudzień
3.	Artykuły związane z ochroną lub dobrostanem zwierząt zamieszczony w miesięczniku „Wiadomości Rolnicze”	1 artykuł na kwartał	kwiecień – grudzień.
4.	Współorganizowanie Ogólnopolskiego Konkursu na Hodowcę i Fermę Bydła Mlecznego i Mięsnego oraz Ogólnopolskiego Konkursu Producent Trzody Chlewnej	Każdorazowo według potrzeb	kwiecień – grudzień.
5.	Doradztwo oraz wizytacje gospodarstw w ramach realizowanych technologii zwierzęcych mające na celu upowszechnianie wiedzy na temat zapisów ustawy o ochronie zwierząt	W warunkach zgłaszanych potrzeb	kwiecień – grudzień
6.	Informowanie odpowiednich służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt	w sytuacjach koniecznych	kwiecień – grudzień
7.	Porady indywidualne w zakresie przestrzegania Ustawy o Ochronie zwierząt	w ramach zgłaszanych potrzeb	kwiecień – grudzień
8.	Umieszczanie w widocznych miejscach na terenach wystawowych tabliczek z cytatami z ustawy z 21.08.1997 roku o ochronie	10 sztuk	kwiecień – grudzień

	zwierząt		
9.	Szkolenia dla rolników z cross compliance, zwłaszcza w zakresie a) gospodarstw utrzymujących cielęta b) produkujących mleko c) produkujących żywiec wołowy d) utrzymujących trzodę chlewną	17 szkoleń 22 szkolenia 6 szkoleń 5 szkoleń	kwiecień – grudzień
10.	Organizacja konferencji na temat dobrostanu zwierząt gospodarki w świetle ustawy o ochronie zwierząt oraz pod kątem otrzymywania pomocy finansowej z UE	2 konferencje	kwiecień - grudzień

VI. Zakładane efekty realizacji programu.

1. Zasadniczym efektem realizacji programu będzie zmiana świadomości rolników w sprawach traktowania zwierząt.
2. Przeszkolenie jak największej ilości rolników z terenu Województwa Podlaskiego w zakresie obowiązujących regulacji prawnych w zapewnieniu dobrostanu zwierząt i konsekwencje ich nieprzestrzegania.
3. Rozpowszechnienie wśród rolników informacji o obowiązkach wynikających z przepisów ustawy o ochronie zwierząt.
4. Uświadomienie hodowcom zwierząt zależności między dobrostanem zwierząt, a jakością produktów rolnych.
5. Uświadomienie hodowców zwierząt zależności między dobrostanem zwierząt a możliwością pozyskania środków finansowych z UE.
6. Zmotywowanie rolników do konkretnych rozwiązań w budynkach inwentarskich w celu zapewnienia zwierzętom właściwych warunków bytowania.

VII. Postanowienia końcowe

Program został opracowany we współpracy z Podlaskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie do dnia 15 stycznia każdego roku przedstawi Departamentowi Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego informację na temat realizacji programu w 2010 roku.

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich raz w roku, w miesiącu lutym 2011 r. przedstawi Zarządowi Województwa informację z realizacji Programu.

Opracował:

Referat Łowiectwa i Rolnictwa w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku.